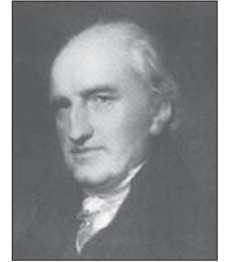

پیشرو

دکتر سیداحسان بیکایی

توماس پرسپیوال

اولین جمله‌ای که در مورد «توماس پرسپیوال»، پزشک بریتانیایی قرن ۱۸ و ۱۹، در معرفی نامه او از سوی انجمن پزشکی آمریکا می توان مشاهده کرد، این است: «بعد از بقراط، او شاخص‌ترین چهره اخلاق پزشکی غرب بوده است.»

با توجه به نوشته‌های مربوط به طب کلاسیک، می توان گفت اولین بار پرسپیوال واژه «اخلاق پزشکی» را به کار برده و در مورد آن کتاب نوشته است.

توماس پرسپیوال، متولد ۱۹ سپتامبر ۱۷۴۰ در وارینگتون بریتانیا، عضو یک خانواده روشنفکر بود. علاقه او به علم باعث شد با وجود اینکه به علت مشکلات سیاسی نتوانسته بود در دانشگاه آکسفورد ادامه تحصیل دهد، در کالج ادینبورگ، الهیات و پزشکی را همزمان بخواند. توجه خاص او به فلسفه و مسائل ایدئولوژیک، نسبت به دنیای پیرامون و به خصوص علم پزشکی، در او نگاهی خاص به وجود آورد.

فعالیت‌های او در زمینه اقدام‌های اجتماعی و پزشکی سبب شد تا از سوی لرد ویلوی، عضو کالج سلطنتی شود. در آن زمان، توماس پرسپیوال جوان‌ترین عضو کالج بود. مدت‌ها فعالیت در کالج سلطنتی، کمک کرد تا پرسپیوال بتواند عقایدش را درباره اصول حرفه‌ای و اخلاقی شغلش آزادانه تر تبلیغ کرده و به تدریج طرفدارانی نیز در این زمینه پیدا کند.

طب کار و بهداشت محیط هم از دیگر دغدغه‌های او بود. برای اولین بار، او پزشکان همکارش را ترغیب کرد تا مراقبت از کارگران کارخانه‌های نساجی لندن را برعهده بگیرند. بعد از رفتن به شهر منچستر نیز بخش بهداشت آن شهر را راه‌اندازی کرد و فعالیت‌های زیادی را در زمینه بهبود وضع فاضلاب و گندزدایی انجام داد.

علاقه پرسپیوال به مسائل حقوقی و عقیدتی در علم پزشکی سرانجام سبب شد تا در سال ۱۸۰۳ برای اولین بار تمام نظرها و قوانین مربوط به این حوزه را در قالب کتابی به نام «اخلاق پزشکی» منتشر کند. این کتاب بعدها «نظام‌نامه پرسپیوال» نام گرفت. تا قبل از آن و از بعد از زمان بقراط، یعنی حدود ۴۵۰ سال قبل از میلاد مسیح، در هیچ یک از کتاب‌های مربوط به علم پزشکی درباره این مسئله صحبت نشده بود و اخلاق پزشکی و حواشی آن بیشتر مورد توجه بیماران بود تا پزشکان.

توماس پرسپیوال در کنار طبابت و فلسفه و نویسندگی، یک معلم خوب هم بود و آموزش‌های اخلاقی را به صورت داستان‌هایی کوتاه به کودکانش می‌آموخت. او در نوشته‌های کوتاه در مورد ارزش حیات، به فرزندش نام‌های می‌نویسد و در آن راجع به حلزون‌هایی که طبق یک امر طبیعی و بنا بر ذاتشان گیلاس‌های بیاض را می‌خورند و بی‌رحمانه بودن کشتار آنان به وسیله سم‌ها توضیح می‌دهد.

«به نظر می‌رسد کشتن یک حشره بی‌آزار که تنها ضررش خوردن غذایی است که طبیعت در اختیارش می‌گذارد، به اندازه کشتن یک جاندار بزرگ‌تر، غیر انسانی و بی‌رحمانه است.»

توماس پرسپیوال در سن ۶۳ سالگی و در شهر منچستر از دنیا رفت و در زادگاهش، وارینگتون به خاک سپرده شد.

در معرفی کتاب معروف او نوشته شده است: «نظام‌نامه پرسپیوال، بر اخلاقیات و استقلال رأی پزشکان در خدمت به دیگران تأکید دارد و بر مسئولیت حرفه‌ای آنان در مراقبت و درمان بیماران اصرار می‌ورزد و عزت نفس انسان‌ها را گرامی می‌دارد.»

در سال‌های اخیر، پیشرفت روزافزون تکنولوژی در جراحی، بهبود وضعیت مراقبت‌های پزشکی و پیدایش داروهای مؤثر در پیشگیری از پس زدن پیوند، توانسته است موفقیت هر سه نوع پیوند کلیه را از خوشبختی در قید حیات، از غریبه زنده و از جسد تازه در گذشته بیش از پیش تضمین کند، اما با وجود این، هنوز مشکلات عمده‌ای در این زمینه باقی است که به نظر می‌رسد رفع برخی از آنها به بازنگری مجدد و عمیقی نیاز دارد.

از همان روزهای نخست جراحی‌های تجربی و آزمایشی پیوند کلیه، تعداد متقاضیان برای این پیوند بسیار بیش از شمار داوطلبان اهدای عضو بود و سال‌های سال است که مبتلایان به نارسایی کلیه و متقاضیان دریافت پیوند همچنان باید در فهرست انتظار متقاضیان پیوند کلیه ثبت نام کنند، سال‌ها رنج ناشی از دیالیز را تحمل کنند و منتظر بمانند تا نوبت آنها برسد.

تجارت و خرید و فروش کلیه به طور رسمی و قانونی ممنوع است و دولت‌ها و نهادهای بین‌المللی، مثل سازمان جهانی بهداشت و انجمن جهانی پزشکی، پرداخت وجه برای دریافت عضو پیوندی را به صراحت ممنوع و اهدای عضو را تنها برای نجات نوع‌دوستانه و فارغ از انگیزه‌های مادی مجاز دانسته‌اند. البته بازارهای زیرزمینی خرید کلیه از کشورهای کم‌درآمد مثل پاکستان و عراق و فروش آن به ثروتمندان کشورهای مثل آمریکا و آلمان همچنان رونق دارد و قاچاق کلیه در کشورهای عقب‌مانده و فقیر از منابع درآمد به حساب می‌آید. اگر این بازار سیاه و از دید بهداشتی نالمن را نادیده بگیریم، صف‌های انتظار برای دریافت کلیه هنوز هم واقعیت تلخ و گریزناپذیر همه کشورهای دنیا است و تلاش برای کم کردن از طول این صف تا به امروز بی‌نتیجه مانده است. شاید به همین دلیل است که وقتی خبر می‌رسد کشوری توانسته صف انتظار پیوند کلیه را از بین ببرد و بیماران مبتلا به نارسایی کلیه این کشور در کمتر از سه ماه کلیه سالم دریافت می‌کنند، گوش‌ها و چشم‌ها تیز می‌شود تا دریابند این دستاورد چگونه و با چه تدبیری به دست آمده است.

نشریه پزشکی بریتانیا [BMJ] از معتبرترین مجله‌های علمی جهان است و اینکه گزارش ویژه خود را در شماره اسفند ماه ۱۳۸۵، بر بررسی وضعیت اهدا و پیوند کلیه در ایران اختصاص داده،

نصف من مال تو!

بیمان صفر دوست

بیشتر اهدا کنندگان کلیه از افراد کم‌سواد، ناآگاه و از قشر کم درآمد جامعه هستند و از سر ناچاری تن به این کار داده‌اند.

گواه اهمیت سازوکاری است که اکنون به مدل ایرانی اهدای کلیه مشهور شده است. از سال ۱۳۷۸ که مسئولان نظام سلامت کشور اعلام کردند صرف انتظار دریافت پیوند کلیه در ایران به پایان رسیده، بسیاری از دانشمندان ایرانی و خارجی از دیدگاه‌های مختلف حقوقی، اخلاقی و پزشکی به ارزیابی و نقد مدل ایرانی پرداخته‌اند و البته نکته تأسف‌بار این است که بیشتر این مباحث در نشریه‌های انگلیسی‌زبان مطرح شده و به چاپ رسیده است. شاید سرشناس‌ترین افراد موافق و مخالف در این بحث‌ها آقایان دکتر احد قدس، مدافع سرسخت سیستم فعلی و دکتر جواد زرگوشی، منتقد جدی وضعیت کنونی اهدای کلیه در ایران باشند. در مقاله نشریه پزشکی بریتانیا نیز بیشتر به نوشته‌های این دو استناد شده است.

دکتر جواد زرگوشی، اورولوژیست شاغل در دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه، در دو پژوهشی که در سال ۲۰۰۱ منتشر شد و به دفعات در نشریه‌های علمی دنیا مورد استناد قرار گرفته، به نقد سیستم فعلی پیوند کلیه در ایران پرداخته است و شاید

یک بیمار و یا غریبه‌هایی بودند که برای اهدای کلیه اقدام می‌کردند. بعد از آن هم با توجه به شرایط و جو به وجود آمده و به دلیل پرداخت وجه به اهداکنندگان کلیه، وضعیت پیوند عضو در ایران شرایطی متفاوت با سایر کشورها پیدا کرد. به طوری که در ایران ۷۶ درصد پیوندهای کلیه از بدن اهداکنندگان کلیه در ۱۲ درصد از جسد صورت می‌گیرد، در حالی که به طور مثال در ایالات متحده ۶۵ درصد کلیه‌های پیوندی از بدن اجساد تأمین می‌شود.

البته همچنان این سؤال مطرح است که با وجود آمارهای اعلام شده و همین طور تعداد بالای علاقه‌مندان اهدای کلیه در ایران، چرا هنوز هم هر سال از کمبود دستگاه‌های دیالیز گله می‌شود؟! و دردناک خواهد بود اگر پاسخ این باشد که قسمت عمده افراد نیازمند به این دستگاه‌ها به علت وضعیت بد مالی قادر به تأمین هزینه پیوند (پنج میلیون تومان) نیستند و به ناچار در انتظار اهدای عضو از یکی از بیماران مرگ مغزی به سر می‌برند. سیر وقایع بیست سال گذشته موجب شده تا در کشور ما دریافت کلیه از دهندگان ناخوشایوند در برابر پرداخت وجه نقد، نوع غالب پیوند کلیه باشد.

اولین کسی باشد که شرایط دهندگان کلیه را در سال‌های پس از اهدا بررسی کرده و از وضعیت آنها در این سال‌ها خبری گرفته است. نتایج این مطالعات نشان داد بیشتر اهداکنندگان کلیه افراد کم‌سواد، ناآگاه و از قشر کم درآمد جامعه هستند و از سر ناچاری تن به این کار می‌دهند. آنها پس از جراحی و انجام عمل پیوند نیز به علت فقر فرهنگی و ناآگاهی، به اصول مراقبت‌های پزشکی و بهداشتی توجه نکرده و دچار مشکل می‌شوند. مبلغی را هم که دریافت می‌کنند درد چندانی از آنها درمان نمی‌کند.

- منابع:
- 1) A Griffin. Kidneys on demand. BMJ 2007; 334:502-505.
  - 2) AJ Ghods. Governed financial incentives as an alternative to altruistic organ donation. Exp Clin Transplant 2004; 2:221-8.
  - 3) J Zargooshi. Iranian kidney donors: motivations and relations with recipients. J Urol 2001; 165:386-92.
  - 4) T. Malakoutian, M.S. Hakemi, A.A. Nassiri, M. Rambod, A.N. Haghghi, B. Broumand, and I. Fazel. Socioeconomic status of Iranian living unrelated kidney donors: a multicenter study. Transplantation Proceedings 2007; 39: 824-825

فرزندان طیب

ادامه از صفحه ۴

شاید به جرأت بتوان ادعا کرد پدیدترین آثار ورود رایانه در زندگی کودکان همین گونه بازی‌های رایانه‌ای است. این بازی‌ها باعث می‌شود هورمون‌های استرس‌زا مثل اپینفرین یا هورمون‌هایی مثل کورتیزول که آثار گسترده‌ای در بدن دارد، به طور مداوم ترشح شود و آسیب‌های جسمانی و عصبی زیادی به فرزندان وارد کند. این توصیه‌ها برای پدران و مادرانی که فرزندان‌شان به بازی‌های رایانه‌ای علاقه‌مند هستند مفید است:

- بیش از یک ساعت در روز اجازه این بازی‌ها را به فرزند خود ندهید.
- به استناد مفصلی پرکاربر در بازی‌ها و چشم فرزندان خود توجه فراوان داشته باشید.
- به هیچ وجه اجازه بازی‌های خشن و ضدوجدان به فرزندان ندهید.
- بازی‌های معما، آموزشی و فکری بیش از بازی‌های مهارت دستی برای فرزندان مفیدند. بازی‌های خشن بسیار پر ضرر هستند. - شرایطی را فراهم کنید که فرزند شما در کنار دوستان خود به بازی‌های رایانه‌ای بپردازد.
- ارگونومی و قرارگیری صحیح بدن کودک را نسبت به رایانه و میز و صندلی رعایت کنید.
- بسیار مطلوب است اگر در بازی‌های رایانه‌ای با فرزندان همبازی شوید و بازی‌ها را به صورت خانوادگی انجام دهید.
- حتماً در خصوص دلایل محدودیت‌هایی که به کودک خود می‌دهید صحبت کنید و با توجه به سن او بیش از لازم را برایش ایجاد کنید.
- حتماً در کنار این شرایط فرزند خود را ترغیب کنید در ساعت‌هایی از روز به ورزش‌ها و فعالیت‌های بدنی و کتاب‌خوانی هم بپردازد و حتماً برای عادت دادن وی به این فعالیت‌ها با وی همراه شوید و روزهای تعطیل را به فعالیت‌های مفرح در طبیعت و پارک اختصاص دهید.
- بهتر است کودکان قبل از سن سه سالگی با رایانه سروکار نداشته باشند و برای آموزش از وسایل و احجام قابل لمس استفاده کنند.

روزشمار

مرتضی جلالی فخر

۷ اسفند

۲۶ فوریه سال ۱۹۳۰ میلادی «مری ویتون» در همین روز درست در سن ۶۷ سالگی درگذشت. او کارش را با آموزگاری زبان یونانی آغاز کرد، اما علاقه قدیمی‌اش به روان‌شناسی روز به روز بیشتر می‌شد. همان دانشگاهی که محل تدریسش یعنی «ولزی» اولین آزمایشگاه روان‌شناسی را در یک دانشگاه مخصوص بانوان راه انداخت. او پایان‌نامه‌اش را در مورد نظریه‌های حافظه نوشت و توانست نظریه جدیدی را به نام «جفت‌های» متداعی شرح دهد اما بیشتر از همه او به این دلیل مشهور است که دانشگاه هاروارد از دادن مدرک روان‌شناسی به او خودداری کرد، فقط به این دلیل که یک زن بود. وی اولین زنی است که به عنوان رئیس انجمن روان‌شناسان آمریکا و همچنین انجمن فیلسوفان آمریکا انتخاب شد.

۱۰ اسفند

مارس ۱۹۴۳ میلادی درگذشت «الکساندر امیل جان برسین»، پزشک باکتری‌شناس سوئیسی - فرانسوی. او بیشتر شهرتش را از کشف باسیلی به دست آورده است که به افتخار او «یرسینیاسپستیلین» نامیده می‌شود. وی در ۲۲ سپتامبر ۱۸۶۳ در سوئیس در یک خانواده فرانسوی الاصل به دنیا آمد. غیر از باسیل طاعون او یکی از کاشفان توکسین دیفتری در سال ۱۸۸۶ میلادی نیز به شمار می‌رود. وی در سن هشتاد سالگی و طی جنگ جهانی دوم در خانه شخصی‌اش در وینتام درگذشت.

۱۲ اسفند

۳ مارس ۱۹۹۳ میلادی در این روز آلبرت بروس ساین، دانشمند مشهور یهودی، در شهر بالیستوک به دنیا آمد. شهری که آن موقع جزئی از کشور روسیه بود اما حالا به لهستان تعلق دارد. او شهرتش را مدیون موفقیتش در تولید واکسن خوراکی فلج اطفال است.

توبی سیستم (2B System)

طراحی و اجرای مبلمان اداری فضایی اطمینان‌بخش و فوق‌مدرن برای کلینیک شما

نشانی: خیابان مطهری، خیابان لارستان، کوچه ۲۲، پلاک ۲۲، واحد ۲
تلفن: ۵-۸۸۹۲۰۲۱۰
دورنگار: ۸۸۹۲۳۳۲۲

www.2Bsystemco.com
Dr.Aghajani@Hotmail.com

فروش فوق العاده

کتاب‌های کاهش قیمت یافته و ارزان قیمت

۱۰۰۰ تومان ،

۲۰۰۰ تومان ،

۳۰۰۰ تومان و....

طراح و سازنده دکوراسیون و مبلمان فضاهای مدرن اداری دکوراسیون کامل مطب‌ها، آزمایشگاه‌ها و بیمارستان‌ها

میز مدیریت ویژه پزشکان و دندان‌پزشکان

میز کنفرانس و میز منشی

مدرن‌ترین پارکتین‌های تک‌جداره و دوجداره

انواع سقف‌های کاذب

کانتر ویژه پذیرش و استیشن پرستاران

فکسه‌بندی متناسب با فضای موجود جهت تجهیزات پزشکی

انواع فایلینگ جهت پرونده‌های پزشکی

● بولوار کشاورز ، خیابان ۱۴ آذر (۵۰ متر پایین تر از بولوار) طبقه زیرین، ساختمان کتاب ۱۱۲

تیمورزاده

شماره تماس: ۸۸۹۵۱۱۱۲